

PROTOKOLL

14.01.2015 nr 3

Eesti maaelu arengukava 2014-2020 seirekomisjoni kolmas istung

Algus kell 10.00, lõpp kell 14.00

Juhatas Illar Lemetti
Protokollis Vivia Aunapuu-Lents

Võtsid osa: Marko Gorban, Külli Kaare, Taavi Kand, Olav Kreen (Roomet Sõrmuse asendusliige), Liina Laineveer, Marku Lamp, Illar Lemetti, Aleksei Lotman (Kaja Petersoni asendusliige), Liia Lust, Raili Mengel, Merit Mikk, Mati Mõtte (Rando Värniku asendusliige), Tiina Sergo, Raimond Strastin, Sigmar Suu, Jaan Sõrra, Mai Talvik, Leho Verk, Kalmer Visnapuu

Puudusid: Gaidi-Christel Jaansen-Mölder, Marina Kaas, Madis Kaldmäe, Toomas Kevvai, Kaja Peterson (asendas Aleksei Lotman), Sirje Potisepp, Tiina Saron, Kaupo Sempelson, Roomet Sõrmus (asendas Olav Kreen), Eve Vares, Rando Värnik (asendas Mati Mõtte)

Kutsutud: Maamajanduse Infokeskusest Konstantin Mihhejev ja Krista Kõiv, PRIAst Jaanus Ainsu, Põllumajandusuuringute Keskusest Livi Rooma, Põllumajandusministeeriumist Timo Anis, Kaire Kasearu, Anneli Kimmel, Hanna Kreen, Ove Pöder, Merje Põlma, Reelika Päädam, Rainer Raidmets, Katrin Rannik, Eve Salumaa ning Mati Tõnismäe

Päevakord:

1. Sissejuhatus ja päevakava tutvustus – Illar Lemetti
2. Meetme Teadmussiire ja teavitus: pikaajalised programmid valikukriteeriumite tutvustamine arvamuste esitamiseks – Hanna Kreen
3. Meetme Nõustamisteenused, põllumajandus- ettevõtte juhtimis- ja asendusteenused: toetus nõustajate koolituseks valikukriteeriumite tutvustamine arvamuste esitamiseks – Hanna Kreen
4. Meetme Koostöö: innovatsiooniklaster valikukriteeriumite tutvustamine arvamuste esitamiseks – Kaire Kasearu
5. Meetme Natura 2000 toetus põllumajandusmaale tutvustamine arvamuste esitamiseks – Rainer Raidmets
6. Meetme Natura 2000 toetus erametsamaale tutvustamine arvamuste esitamiseks – Timo Anis
7. Kokkuvõtte

Kõik materjalid on leitavad: <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/eesti-maaelu-arengukava-mak-2014-2020/seire-ja-hindamine/seirekomisjon>

1. Sissejuhatus ja päevakava tutvustus – Illar Lemetti

Kuulati MAK 2014-2020 seirekomisjoni esimehe Illar Lemetti sissejuhatust ning päevakava tutvustust.

Tegemist on MAK 2014-2020 seirekomisjoni 3. istungiga. Esimesel seirekomisjoni istungil kiitsime heaks seirekomisjoni töökorra ja ülesanded ning konsulteerisime seirekomisjoniga 3 meetme (Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks, Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine ning Nõuandeteenuste toetamine) valikukriteeriumide osas. Teisel seirekomisjoni istungil konsulteerisime seirekomisjoniga 3 meetme (Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas, Teadmussiire ja teavitus: esitlustegevuste, koolitustegevuste, ettevõtete külastuste ja õpiringide korraldamine ning Koostöö: teadus- ja arendustegevus) valikukriteeriumide osas.

Eelnevatel seirekomisjoni istungitel oleme andnud lühiülevaate ka maaelu arengukava hetkeseisust. Eelmise aasta lõpu seisuga on Euroopa Komisjoni poolt heaks kiidetud 9 maaelu arengukava 118st. Eesti lõpetas läbirääkimised Euroopa Komisjoniga eelmise aasta lõpus. Euroopa Komisjoni siseselt kooskõlastusringilt mittekooskõlastusi maaelu arengukavale ei tulnud. Hetkel on jäänud viimaste tehniliste detailide täpsustamine arengukavas ning seejärel on oodata Euroopa Komisjoni poolset heakskiitu. Koos Eestiga on 2015. aasta esimeses kvartalis heakskiitu oodata u 15-20 maaelu arengukavale.

Läbirääkimiste tulemusel maaelu arengukavas tehtud olulisemad muudatused:

- Lisandus Piirkondlik veekaitse toetus. Toetust antakse nitraaditundliku ala kohta. Toetust saab taotleda, kui taotlejal on keskkonnasäästliku majandamise (KSM) toetuse kohustus. Nõuded toetuse saamiseks – vähemalt 60% maast talvise taimkatte alla, veekaitsevööndile lisaks rajatakse/jätetakse kuni 2 meetri laiune püsitaimestikuga puhverala. Toetusmäär on 5 eurot/ha, lisandub toetusmäär puhverala kohta. Meetme eelarve on 5 miljonit eurot. Vahendid võeti ületulevate kohustuste rahastamiseks planeeritud vahenditest. See meede on maaelu arengukavasse lisatud Euroopa Komisjoni nõudmisel.
- Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise meetmest jäeti välja omafinantseeringu nõue.
- Ohtlike taimekahjustajate ja loomahaiguste korral kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamise toetus jäeti arengukavast välja. Meede lisati arengukavasse pärast selle ametlikku Euroopa Komisjonile esitamist seoses sigade aafrika katkuga. Kuna Euroopa Komisjon ei jõudnud läbirääkimiste käigus meetme kohta arvamust kujundada, jäeti see hetkel arengukavast välja, kuid on kavas lisada esimese muudatusega.
- Kuna kõik niisutuse investeeringutele Euroopa Komisjoni poolt seatud nõuded ei ole veemajanduskavade puhul täidetud, siis jäid niisutusinvesteeringud meetmete Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid ning Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks toetatavate tegevuste hulgast hetkel välja. Niisutusinvesteeringud lisatakse arengukava järgnevate muudatuste käigus, kui veemajanduskavad on uuendatud.

Eelmisel aastal alustasime Leader ettevalmistava toetuse taotluste vastuvõtuga. Samuti alustati nõuandeteenuse osutaja hankega. Käesoleva aasta esimeses kvartalis on taotluste vastuvõtt kavas Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise ja Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks raames veebruaris ning Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas raames märtsis. Kõigist valmivatest ja kooskõlastamiseks saadetavatest määruse eelnõudest teavitame ka seirekomisjoni liikmeid. Eelmisel nädalal saadeti kooskõlastamisele Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise toetuse määruse eelnõu, millele ootame kooskõlastusi

käesoleva nädala jooksul. 19. jaanuaril toimub Põllumajandusministeeriumis eraldi infopäev konsulentidele.

Seekord on päevakavas ette nähtud seirekomisjoniga konsulteerimine 3 meetme valikukriteeriumide osas – Teadmussiire ja teavitus: pikaajalised programmid, Nõustamisteenused: toetus nõustajate koolituseks, Koostöö: innovatsiooniklaster. Lisaks tutvustame seirekomisjonile meetmete Natura 2000 toetus põllumajandusmaale ja Natura 2000 toetus erametsamaale tingimusi, mille osas ootame seirekomisjoni liikmete arvamusi. Seirekomisjonis arutusele tulevate meetmete puhul anname üldjuhul ülevaate ka meetme üldistest tingimustest, kuid arvestades seirekomisjoni ülesandeid, soovime eelkõige tagasisidet ja arvamusi meetmete valikukriteeriumide kohta. Meetmete üldised tingimused on läbi räägitud MAK koostamise käigus, meetmemäärustes täpsustuvate detailide kohta saab arvamust avaldada määruste kooskõlastamisprotsessi käigus.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Jaan Sõrra: Kas oleks võimalik ka kirjalikult esitada Piirkondliku veekaitse toetuse meetme info?

Illar Lemetti: Lisame info protokollile.

Liia Lust: Millised on taotluste vastuvõtu täpsed kuupäevad?

Illar Lemetti: Väikeste põllumajandusettevõtete arendamise meetme taotluste vastuvõtt on alates 9. veebruarist ja kestab kaks nädala. Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks meetme taotluste vastuvõtt on alates 27. veebruarist ja kestab ühe nädala.

Jaan Sõrra: Millal toimub koolitusmeetme taotluste vastuvõtt?

Küllli Kaare: Koolitusmeetme vastuvõtt on planeeritud juulisse.

Otsustati:

1.1. Istungi päevakava heaks kiita.

2. Meetme Teadmussiire ja teavitus: pikaajalised programmid valikukriteeriumite tutvustamine arvamuste esitamiseks – Hanna Kreen

Kuulati teadus- ja arendusosakonna peaspetsialisti Hanna Kreeni ettekannet meetme Teadmussiire ja teavitus: pikaajalised programmid kohta.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Jaan Sõrra: Kuidas koolitaja teab ette, et osaleja käest tuleb tasu küsida?

Hanna Kreen: Koolitajal tuleks osalejad eelregistreerida ja ette kontrollida, kas vähese tähtsusega abi limiit on täis. Neilt, kellel on limiit täis, tuleb osalustasu küsida. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi register on avalik.

Liia Lust: Kas vähese tähtsusega abi nõue kehtib nii pikaajaliste programmide kui üleriigiliste infopäevade kohta?

Hanna Kreen: Jah.

Jaan Sõrra: Kas välisreis koos edasi-tagasi sõiduga võib olla 14 päeva?

Hanna Kreen: Arvesse lähevad need päevad, kus toimub vähemalt 4 akadeemilist tundi õppetegevust.

Jaan Sõrra: Mida mõistetakse hoone või rajatise ehitamise all?

Hanna Kreen: EL juhistes esitatud näide on lüpsitehnika esitlemiseks, mille jaoks on vaja eraldi hoonet. Investeering peab olema tähtajaline, näiteks ehitus tuleb pärast lammutada. Kindlasti seab piirid projekti koguelarve.

Küllli Kaare: See on üks võimalik toetatav tegevus, mitte kohustuslik komponent.

- Jaan Sõrra: Kaaluda pikaajaliste programmide eelarve vähendamist miljoni euro võrra ja selle suunamist infopäevadele.
- Külli Kaare: Võrreldes perioodiga 2007-2013 liiguvad paljud tegevused pikaajaliste programmide alla ja sellest tulenevalt on ka eelarve kaalutud. Maakondlikel ja üleriigilistel infopäevadel taotleti seni osasid tegevusi topelt, edaspidi püüame seda paremini vältida.
- Jaan Sõrra: Kas kõikidel maakondadel on võrdsed eelarved? Seda peab diferentseerima, kas hektarite või tootjate arvu järgi.
- Külli Kaare: See on arutluse all olnud. Esialgu anname kõikidele maakondadele võrdsed võimalused. Kui eelnevalt maakondlikult kõiki taotlusi ei hinnatud, siis nüüd hinnatakse.
- Raimond Strastin: Kas hoone ja rajatise ehitamist annab ka välistada?
- Hanna Kreen: Jah, kui see on programmi sisse kirjutatud, siis seda lubatakse aga kui ei ole, siis mitte. Põhjendatud juhtudel võib investering olla vajalik.
- Merit Mikk: Kas teadus- ja arendustegevus on vastavalt konkreetsele seadusele või see võib näiteks tähendada, et organisatsioon on osalenud Euroopa Liidu raamprogrammides nagu näiteks Horizon 2020 või seitsmendas raamprogrammis?
- Hanna Kreen: See on hetkel veel lahtine.
- Mati Mõtte: Kas hankes võivad osaleda ka äriühingud ja mittetulundusühingud?
- Hanna Kreen: Juriidilisele vormi osas piirangut ei ole. Taotleja peab vastama kõikidele esitatud nõuetele.
- Raimond Strastin: Kas tootjaorganisatsiooni kaasamine programmi on kohustus või võimalus?
- Jaan Sõrra: Tootjaorganisatsioon peaks olema põhitaotleja, see peaks olema kohustuslik, sest tootjaorganisatsioon teab kõige täpsemalt, kellega ta saaks koostööd teha.
- Hanna Kreen: Kõikides programmides ei saa olema samasugune lähenemine. Kaalume seda ettepanekut, et tootjaorganisatsiooni kaasamine oleks kohustuslik.
- Leho Verk: Kas raskustes olev ettevõtja ei tohi olla ainult toidutootja või kehtib see piirang ka teistele sektoritele?
- Hanna: See, et osaleja ei tohi olla raskustes olev ettevõtja, kehtib ka metsandussektorile ja tuleneb riigiabi reeglitest.
- Mati Mõtte: Kas riigiabi reeglid lähevad rangemaks?
- Hanna Kreen: Jah, võrreldes eelmise programmiperioodiga on reeglid rangemad.
- Mati Mõtte: Üritusel osaleja võib enda seost konkreetse ettevõttega näidata väga erinevalt või üldse mitte näidata.
- Hanna Kreen: Olen nõus, et on keeruline kõigi osalejate puhul teha kindlaks seos ettevõttega. Eriti kuna osalejaid on eeldatavasti 10 tuhande ringis. Juhul, kui andmed on valesti esitatud, peab osaleja ise osalemise tagantjärele kinni maksma, lähtuvalt riigiabi põhimõttest.
- Liina Laineveer: Milliste kriteeriumite põhjal moodustatakse teadmussiirde komisjon?
- Hanna Kreen: Esimese ploki moodustavad kaks keskkonnaorganisatsiooni, teise ploki neli organisatsiooni, kes peaksid meie valdkonda sisuliselt teadma, kolmas plokk on horisontaalsed organisatsioonid, kes peaksid jälgima riiklike strateegiatega arvestamist. Metsanduse teema katmiseks kutsume osalema keskkonnaministeeriumi.
- Liina Laineveer: Kaaluge meie ettepanekut kutsuda komisjoni ka Eesti Erametsaliidu esindaja.
- Hanna Kreen: Tänan ettepaneku eest.
- Olav Kreen: Eesti peaks Euroopa Komisjonile, kes need riigiabi reegleid on koostanud, selgeks tegema, et selline skeem ei ole lihtsustamine, väikeste summade juures peaks erandit küsima. Olen aru saanud, et praktikas ei saa pikaajalised programmid kiiresti käivituda, programmi koostamine võtab vähemalt pool aastat. Võib-olla oleks mõtet teha sellel aastal üks voor eelmise perioodi reeglite järgi, et lihtsustada üleminekut. Kaaluge, kas see oleks võimalik.

Hanna Kreen: Selle aasta juulisse on planeeritud üleriigiliste ja maakondlike tegevuste taotluste vastuvõtt.

Raimond Strastin: Kuidas käib raskustes olevate ettevõtjate hindamine?

Hanna Kreen: Peaks vaatama lisaks majandusaasta aruannetele ka ettevõtja raamatupidamist, kuid ilmselt piirduakse kontrolliga, kas ettevõtja kohta on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus.

Jaan Sõrra: Kas see jääb kehtima, et ürituse võib ära teha tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist?

Hanna Kreen: Tagasiulatuvalt ei saa tegevusi toetada. See piirang tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artiklist 65, mille kohaselt enne, kui on taotlus esitatud, ei tohi tegevusi teha.

Külli Kaare: Tegelikult oli teada, et jääb paus eelmise perioodi ja järgmise perioodi rakendamise vahele. Senised koolitusmeetme taotlused on samuti esitatud sellest infost lähtuvalt ja tegevusi on kavandatud ka sellesse aastasse. Nood üritused peavad ära toimuma enne 30. juunit.

Otsustati:

2.1. Meetme Teadmussiire ja teavitus: pikaajalised programmid valikukriteeriumide osas on seirekomisjoniga konsulteeritud.

3. Meetme Nõustamisteenused, põllumajandus- ettevõtte juhtimis- ja asendusteenused: toetus nõustajate koolituseks valikukriteeriumide tutvustamine arvamuste esitamiseks – Hanna Kreen

Kuulati teadus- ja arendusosakonna peaspetsialisti Hanna Kreeni ettekannet meetme Nõustamisteenused, põllumajandus- ettevõtte juhtimis- ja asendusteenused: toetus nõustajate koolituseks kohta.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Jaan Sõrra: Kas hange tehakse ühe või seitsme aasta kohta?

Hanna Kreen: Mõne õppekava peale on võimalik hange teha erinevatel aastatel ja kõik ei tule korraga.

Jaan Sõrra: Kas see Eesti Hariduse Infosüsteem on juba olemas?

Hanna Kreen: Jah, aga see ei tööta veel uue Täiskasvanute koolituse seaduse jaoks vajalikus mahus.

Jaan Sõrra: Kas tehnilised töötajad ei lähe koolitusel osalejatena arvesse?

Hanna Kreen: Ei lähe. Kui tegelevad nõustamisega, siis nad sobivad.

Jaan Sõrra: Isegi kui tegemist ei ole konsulendiga?

Hanna Kreen: Jah.

Jaan Sõrra: See, et koolitus peab olema vähemalt kahepäevane, on lisakulu. Miks te selle nõude olete lisanud?

Hanna Kreen: Täiskasvanute koolituse seaduse kohaseid õppekavu tõenäoliselt ei koostatagi ühepäevastele koolitustele. Ei oska hetkel veel öelda, kas majutuskulude jmt toetamine jääb hangetesse.

Raili Mengel: Kui suur osakaal on siin praktilisel osal?

Hanna Kreen: Siin ei ole seda täpsustatud, kuid ilmselt on igal koolitusel praktiline osa.

Raimond Strastin: Millises etapis on riigihange?

Hanna Kreen: Nõustamisteenuste hanke läbirääkimised on lõpusirgel. Välja saatmist ootab pakkumuse esitamise kutse. Võitjat ei saa välja valida enne, kui MAK kinnitatakse Euroopa Komisjoni poolt.

Liina Laineveer: Mida peetakse silmas ergutava mõju all?

Hanna Kreen: Ergutavaks mõjuks loetakse riigiabi kontekstis seda, kui ürituse osaleja on enne, kui tegevust alustatakse, esitanud taotluse.

Olav Kreen: See, et valitakse majanduslikult soodsaim pakkumus, ei tundu mõistlik. Tagatud peaks olema parim kvaliteet.

Hanna Kreen: Riigihangete seaduse kohane termin majanduslikult soodsam tähendab, et võitjat ei tohi valida ainult hinna järgi.

Mati Mõtte: Kas koolitusel osalemiseks omafinantseeringut ei ole planeeritud?

Hanna Kreen: Meede võimaldab 100% toetust.

Jaan Sõrra: Kaaluge majutus- ja toitlustuskulude abikõlblikkuse lisamist.

Hanna Kreen: Kaalume.

Mati Mõtte: Koolitusi ongi sellepärast nii vähe, et muidu majutus teeb eelarve nii suureks. Ühepäevaseid infopäevi on lihtne teha. Hanke tingimustes peab nende erisustega arvestama.

Liia Lust: Kuidas hanke võitja kontrollib, et ettevõtja ei ole raskustes?

Jaan Sõrra: Konsulendid ei saa olla kasumis.

Hanna Kreen: Kui osaleja on töötaja, siis vaadatakse raskustes olemist asutuse kohta, kus konsulent töö on.

Liina Laineveer: Mis selle nõude eesmärk on?

Hanna Kreen: See on riigiabi üks nõudeid ja eesmärk on, et toetusraha ei kasutataks ettevõtte päästmiseks.

Otsustati:

3.1. Meetme Nõustamisteenused, põllumajandus- ettevõtte juhtimis- ja asendusteenused: toetus nõustajate koolituseks valikukriteeriumide osas on seirekomisjoniga konsulteeritud.

4. Meetme Koostöö: innovatsiooniklaster valikukriteeriumite tutvustamine arvamuste esitamiseks – Kaire Kasearu

Kuulati teadus- ja arendusosakonna peaspetsialisti Kaire Kasearu ettekannet meetme Koostöö: innovatsiooniklaster kohta.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Jaan Sõrra: Kas juba olemasolevad mittetulundusühingud ei ole abikõlblikud toetust saama?

Kaire Kasearu: Peab olema kas uus tegevus mittetulundusühingu jaoks või uus mittetulundusühing.

Külli Kaare: Ei kaeta püsikulusid, mida on juba aastaid tehtud. Peab lisanduma uus nüanss organisatsiooni tegevusse.

Kaire Kasearu: Mittetulundusühingu põhikirjale on ka nõuded.

Jaan Sõrra: Kuna põhikirja on võimalik muuta ainult üldkoosolekul, siis palume infot põhikirja nõuete kohta võimalikult kiiresti. Enamasti toimuvad üldkoosolekud vahemikus aprillist kuni juunini.

Raimond Strastin: Aiandusliit toetab Eesti Põllumeeste Keskliidu ettepanekut. Meie üldkoosolek on planeeritud veebruari keskpaika, kus oleks võimalik põhikirja muuta.

Liina Laineveer: Eesti Erametsaliit toetab samuti Eesti Põllumeeste Keskliidu ja Aiandusliidu ettepanekut.

Kaire Kasearu: Arvestame sellega.

Jaan Sõrra: Kas see, kes võivad klatri liikmeteks olla, defineeritakse?

Kaire Kasearu: Jah.

- Jaan Sõrra: Kui mittetulundusühingu liikmed on ainult põllumajandustootjad, kas siis peab ikkagi põhikirjas tooma välja, et vähemalt 80% liikmetest on põllumajandustootjad või töötajad?
- Kaire Kasearu: Ilmselt ei saa põllumajandustootjad ise kõiki klatri tegevusi ellu viia. Nad vajavad teadlasi, tehnoloogiate eksperte vms.
- Jaan Sõrra: Kas see tähendab, et näiteks Maaülikool peab astuma mittetulundusühingu liikmeks?
- Kaire Kasearu: Ülikool ei pea astuma, aga konkreetne teadlane peab liige olema.
- Raimond Strastin: Kas see tähendab, et mõistlikum on ikkagi teha uus mittetulundusühing?
- Kaire Kasearu: Seda peavad klattris osaleda soovijad ise otsustama.
- Jaan Sõrra: Kas Euroopa Komisjon nõuab, et teadlane on mittetulundusühingu liige või piisab sellest, et teadlane on kaasatud klatri tegevusse?
- Illar Lemetti: Täpsustame seda.
- Jaan Sõrra: Siit jääb mulje, et Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES) on see, kes on nõuandesüsteemi hanke juba võitnud.
- Külli Kaare: MES on soovituslik partner finantsadministratsiooni osas. Nõuandesüsteemi kaudu käib samuti info avalikustamine.
- Raimond Strastin: Kas klaster peab olema mittetulundusühing või võib olla ka lepinguline vorm.
- Külli Kaare: Ma saan aru, et peamine probleem on, et mittetulundusühingute liikmeskonna hulgas ei ole teadlasi. Me võtame selle probleemi teadmiseks ja korrigeerime sõnastust.
- Jaan Sõrra: Kas maksimaalselt 200 000 eurot üldkuludeks ning 600 000 eurot innovatsioonitegevusteks on ühe klatri kohta?
- Kaire Kasearu: Jah.
- Jaan Sõrra: Kas hindamiskomisjon tuleb PRIA või Põllumajandusministeeriumi juurde?
- Kaire Kasearu: PRIA juurde.
- Jaan Sõrra: Kas siis, kui tegevused on tehtud hindab ka PRIA, kas tegevused täidavad oma eesmärgi?
- Külli Kaare: Ikka kontrollitakse, vastavalt sellele, mis on tegevuskavas lubatud.
- Kaire Kasearu: Vajadusel tutvustatakse lõpptulemusi ka teadmussiirde komisjonis.
- Lia Lust: Kas igal aastal esitatakse uus taotlus, kui soovitakse rahastamist neljaks aastaks?
- Kaire Kasearu: See oleneb esitatud taotluste arvust ja eelarvest ja mitmeks aastaks tegevuskava esitatakse.
- Külli Kaare: Kui klaster teeb tegevuskava neljaks aastaks, siis ta selle nelja aasta jooksul rohkem ei pea taotlust esitama.
- Jaan Sõrra: Kuidas käib eelarve vähendamine, kui taotlusi on liiga palju?
- Kaire Kasearu: Hindamiskomisjon vaatab vastavalt sisule.
- Külli Kaare: Rõhutada tuleb seda, et kui tuleb näiteks kaks aianduse klattrit, siis valitakse parim. Mitut sama valdkonna klattrit ei rahastata.
- Raimond Strastin: Kas valdkonnad on ette määratletud?
- Kaire Kasearu: Ei ole. Kui on vajalik, siis minister võib fookused ette seada, hetkel seda tehtud ei ole.
- Raimond Strastin: Kas valdkondlike arengukavadega peab arvestama?
- Kaire Kasearu: Jah.
- Jaan Sõrra: Kas üks mittetulundusühing võib moodustada viis klattrit?
- Kaire Kasearu: Põhimõtteliselt jah, kuid ühes valdkonnas rahastatakse ühte klattrit.
- Jaan Sõrra: Kui taotluste vastuvõtt on juunis, kas siis määrus jõuab ikka vähemalt kuu enne valmis?
- Kaire Kasearu: Peab jõudma. Veebruaris planeerime suuremat innovatsiooni seminari. Kui kuupäev selgub, siis teavitame sellest.
- Raimond Strastin: Kas esmastele esitatud tegevuskavadele tuleb ka tagasiside?

- Kaire Kasearu: Need tegevuskavad olid esmasteks ideede kogumiseks. Mõned tingimused on muutunud ja peale veebruarit peaks selguma ka see, kes klastreid konsulteerima hakkab.
- Küllli Kaare: Nüüd saab neid tegevuskavasid edasi arendada.
- Merit Mikk: Neljaks aastaks detailse tegevuskava tegemine olukorras, kus ilmselt esimesel aastal alles selgub, mida tegema hakatakse, on väga keerukas. Mida mõistetakse metoodika all?
- Kaire Kasearu: Nõutav detailsuse aste on väga erinev erinevatel tegevustel. Taotlusvorm on meil töös.
- Küllli Kaare: Tegevuskavas tuleb tuua välja planeeritavad tegevused ning partnerid. Iga klatri liige ei pea olema igas tegevuses aktiivne osaline.
- Merit Mikk: Mõnel tegevusel võib peale esimest aastat selguda, et tuleb muudatusi sisse viia. Oluline oleks tekitada paindlikkus, mis annaks lõppkokkuvõttes parima tulemuse.
- Illar Lemetti: Nii palju paindlikkust kui on võimalik, seda ka võimaldatakse, kuid läbimõelduse aste on väga oluline.
- Küllli Kaare: Näiteks teadlase vahetus samaväärsega on aktsepteeritav muudatus. Ei pea välja tooma konkreetseid osalevaid ettevõtteid võib piirduda sellega, millistele nõuetele ettevõtted peavad vastama.
- Merit Mikk: Omaosaluse kehtestamist võiks ikkagi kaaluda.
- Kaire Kasearu: Kuna tulemusi tuleb kõigile avalikustada, siis tootjatel ei ole huvi veel omaosalusega panustada.
- Merit Mikk: Sellisel juhul peavad põhikirjas olema kindlasti toodud, mis kohustused kaasnevad liikmetele, sest nad peavad kindlasti mingil moel projekti piisavalt panustama.
- Mati Mõtte: Nelja-aastase tegevuskava juures on kriitilise tähtsusega just kolmas aasta, kus oleks paindlikkus vajalik. Kas tulemused peavad igal aastal välja paistma või piisab neljandast aastast?
- Olav Kreen: Kas mittetulundusühingus peavad olema juriidilised võfüüsilised isikud?
- Jaan Sõrra: Miks ei või klatri vormiks olla tulundusühistu?
- Küllli Kaare: Tulundusühistus ei saa olla liikmeks kõik, kes tahaksid.
- Liina Laineveer: Kuhu metsasektor positsioneerib maaelu sees?
- Kaire Kasearu: Klattrid on võimalikud ainult põllumajandus- ja toidusektoris. Metsandus on klattrina välistatud. Metsandus on teadusarendusprojektides lubatud, mis on küll väiksemad.
- Liina Laineveer: Miks metsandus on võimaliku klattrina välja jäänud?
- Kaire Kasearu: Kuna metsanduse võimalus on olemas teadusarendus projektides.
- Liina Laineveer: Maaelu osa on ka metsasektor.
- Küllli Kaare: Me tahame välistada seda, et klattrile toetuse saamine on võimalik ka mõnest teisest allikast (struktuurifondid).
- Kaire Kasearu: Majandus- ja kommunikatsiooniministerium toetab metsasektorit.
- Illar Lemetti: Täpsustame, millisest allikast metsandusklattrit toetatakse.
- Leho Verk: Eesti Talupidajate Keskliit pooldab, et metsandust toetatakse. Kaaluda ka pikaajaliste programmide osas metsanduse valdkonna lisamist.
- Liina Laineveer: Kui metsandus on osa maaelust, kuid innovatsiooniklatri meetme juures metsandus välistatakse, siis ootame selles osas argumenteeritud põhjendust. Kuna klattrid on võimalikud ainult põllumajandus- ja toidusektoris ja metsandus on klattrina välistatud, siis võib põhjendus olla selles, et metsandus saab näiteks toetust innovatsiooniks kuskilt mujalt.
- Olav Kreen: Tulemuste avalikustamise osas peaks olema ajaline nihe, et eelistada otsepanustajad.
- Kaire Kasearu: Info peab avalikustama samaaegselt, kui teavitatakse liikmeid.
- Illar Lemetti: Ettepanek on arusaadav, kuid ette antud tingimused ja 100% toetusmäär seavad omad piirid.

Otsustati:

4.1. Meetme Koostöö: innovatsiooniklaster valikukriteeriumide osas on seirekomisjoniga konsulteeritud.

5. Meetme Natura 2000 toetus põllumajandusmaale tutvustamine arvamuste esitamiseks – Rainer Raidmets

Kuulati maaelu arengu osakonna põllumajanduskeskkonna büroo peaspetsialisti Rainer Raidmetsa ettekannet meetme Natura 2000 toetus põllumajandusmaale kohta.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Jaan Sõrra: Kas üheks taotlusvooruks ette nähtud eelarve on võrreldes eelmise perioodiga suurenenud või vähenenud?

Rainer Raidmets: Suurenenud.

Kalmer Visnapuu: MAKis 2014-2020 on sihttasemeks määratud 23 000 ha, andmed näitavad, et see on ületatud. Kas seda on muudetud ja mis on seatud uueks sihttasemeks?

Rainer Raidmets: Pidevalt on taotletav pind ja taotlejate arv suurenenud. Sihttasemed on need, mis MAKis on toodud, muudetud ei ole.

Kalmer Visnapuu: Kas see tähendab, et võib arvestada toetuse määra vähendamisega?

Rainer Raidmets: Jah, vähendamine on reaalne.

Jaan Sõrra: Kas on teada umbes paljud taotlevad toetust?

Rainer Raidmets: Maksimaalne võimalik pind on 38 000 ha. Eelmisel aastal taotleti 24,8 tuhande ha kohta. Jaan Sõrra: Miks kõik ei taotle?

Rainer Raidmets: Raske vastata, kuid siiski on pidevalt taotlejate hulk kasvanud. Alguses oli kindlasti teadlikkus madalam.

Kalmer Visnapuu: Seni ei saanud poollooduliku koosluse toetust ja Natura toetust koos taotleda. Kas uuel perioodil saab?

Katrin Rannik: Natura pinda ei taotleta täis, sest osadele aladele taotletakse poolloodusliku koosluse toetust. Taotleja on saanud ise valida kumba toetust ta taotleb. Me oleme rääkinud sellest, et ühtset pindalatoetust saaks taotleda Natura aladele. See, et Natura toetust saaks taotleda poollooduslikele kooslustele ei ole olnud jutuks.

Aleksei Lotman: Kas eelarvelistel kaalutlustel?

Katrin Rannik: Ei, võib tekkida topeltrahastamine.

Illar Lemetti: Poolloodulike koosluste toetust ja Natura toetust põllumajandusmaale ei saa samaaegselt taotleda.

Olav Kreen: Kui suur oli seni Natura toetus põllumajandusmaale?

Rainer Raidmets: Seni oli 32 eurot hektari kohta, seega uuel perioodil väheneb.

Olav Kreen: Kas andmebaase Natura alade osas uuendatakse? Kuna piirangud erinevatel aladel on erinevad, siis õiglast kompensatsiooni mehhanismi on kindlasti väga keeruline kehtestada.

Illar Lemetti: Võimalikud piirangud on tõepoolest väga erinevad, kuid igale piirangu liigile erineva toetusmäära kehtestamine ei tundunud mõistlik.

Jaan Sõrra: Kas ala võib minna kunagi ka Natura alast välja?

Aleksei Lotman: See on võimalik põhimõtteliselt, aga sellist pretsedendi pole veel olnud ja kui tehtaks selline pretsedent, siis ilmselt kaasneb sellega ka sanktsioon riigile.

Otsustati

5.1. Meetme Natura 2000 toetus põllumajandusmaale osas on seirekomisjoniga konsulteeritud.

6. Meetme Natura 2000 toetus erametsamaale tutvustamine arvamuste esitamiseks – Timo Anis

Kuulati maaelu arengu osakonna põllumajanduskeskkonna büroo peaspetsialisti Timo Anise ettekannet meetme Natura 2000 toetus erametsamaale kohta.

Küsimused, vastused, sõnavõttud:

Jaan Sõrra: Miks on vaja igal aastal uuesti taotlus esitada?

Timo Anis: Seda skeemi ei ole lubatud rakendada mitmeaastasena. Tegemist on üheaastase skeemiga.

Jaan Sõrra: Aga mingi lihtsustamise võimalus nii taotlejale kui menetlejale, kuna taotletavad pinnad ei muutu?

Timo Anis: Selliseid ettepanekuid on arutatud. Teatud lihtsustusi on ka sisse viidud.

Liina Laineveer: Eesti Erametsaliit on ka sellise ettepaneku teinud.

Jaan Sõrra: Kas ei oleks võimalik, et üks taotlusvorm kehtib kogu perioodi jooksul?

Timo Anis: Taotlusvormi muutmise ei ole kunagi olnud eesmärk omaette vaid on tulnud konkreetsest vajadusest.

Kalmer Visnapuu: Natura metsade kaardikiht on väljapool PRIA kaardiserverit ja asub Maaameti kaardiserveris. See tekitab probleeme, kuna piirid kaardikihtidel erinevates serverites ei kattu omavahel.

Timo Anis: Oleme erinevate kardikihtide probleemist teadlikud. 2014. aasta kaardid on juba täpsemate andmetega, aga see võtab aega, et andmed täiesti täpseks saada.

Kalmer Visnapuu: Mis saab taastatavate poolloodulike koosluste kaardikihist, mis tuleb Natura metsaalalt?

Timo Anis: See vaadatakse üle ja kattuvused hinnatakse ära. Kui on kattuvused, siis peab jääma kas Natura metsaalalaks või poolloodulikuks koosluseks, mõlemasse korraga ei saa ala kuuluda.

Marku Lamp: Palume kaaluda ka väljapool Natura võrgustikku olevate metsaalade lisamist abikõlblike aladena. Selliseid alasid on u 4000 ha. Teine ettepanek, et kui peab toetust vähendama, siis mitte perioodi esimestel aastatel, vaid lõpupoole ja mitte vähendada sihtkaitsevööndis, kas on võimalik Natura meetme eelarvet mõne teise meetme arvelt suurendada.

Illar Lemetti: Kindlasti diskussioon nende teemade osas jätkub. Perioodi lõpuks on võimalikud erinevad lahendused.

Aleksei Lotman: Seda abikõlblike alade laiendamist toetame. Enamasti on need röövlindude elupaigad. Pindalad on väikesed, aga piirangud on väga suured.

Illar Lemetti: Meie ka toetame seda väga, aga mitte MAKi vahenditest.

Liina Laineveer: Eesti Erametsaliit toetab Keskkonnaministeriumi ettepanekut metsaomanikele Eesti siseriiklike hoiualade eest kompensatsiooni maksmiseks MAKi vahenditest. Kuna aga ainult nendest vahenditest ei jätku kõigi väljaspool Natura 2000 asuvate kaitstavate alade metsapiirangute kompensatsiooni maksmiseks, tuleb vastavalt Looduskaitse arengukava aastani 2020 peatükile 2.7. välja töötada ja rakendada väljaspool Natura 2000 alasid metsapiirangute täiendavad kompensatsioonimeetmed, töötada välja kaitstavate alade toetuste maksmise mehhanismid ja arutada võimalust Eesti siseriiklike hoiualade eest kompensatsiooni maksmist riigieelarvest, mis oleks pikaajaline lahendus.

Illar Lemetti: Perioodil 2007-2013 oli meetme eelarve suurem kui ära kasutati, kuid perioodil 2014-2020 on eelarve umbes sama suur, kuid potentsiaalseid taotletavaid pindasid rohkem.

Liina Laineveer: Selle teema, et kompenseerida väljaspool Natura alasid piiranguid, on tõstatanud ka Õiguskantsler.

Olav Kreen: MAKi põhieesmärk ei ole millegi kompenseerimine, vaid teatud arengute ja muutuste saavutamine. See, et toetakse Natura metsasid, on niigi väga suur erand kogu

MAKi ideoloogias. Selliste ettepanekutega tuleb pöörduda teiste rahastamisallikate poole. Me ei peaks seda teemat siin arutama.

Illar Lemetti: Kõikidele MAKi meetmetel on eelarve puudujääk, ühtedel väiksem ja teistel suurem.

Olav Kreen: Põllumajandusorganisatsioonid on andnud oma panuse, et MAKi eelarve oleks suurem.

Otsustati

6.1. Meetme Natura 2000 toetus erametsamaale osas on seirekomisjoniga konsulteeritud.

7. Kokkuvõte

Konsulteerisime seirekomisjoniga 3 meetme valikukriteeriumide osas: Teadmussiire ja teavitus: pikaajalised programmid; Nõustamisteenused: toetus nõustajate koolituseks, Koostöö: innovatsiooniklaster. Seirekomisjon kujundas kõigi nende meetmete valikukriteeriumide kohta toetava seisukoha. Üles jäi ka mitmeid täpsustavaid küsimusi. Lisaks avaldas seirekomisjon arvamust Natura 2000 toetuste tingimuste kohta. Järgmine seirekomisjoni istung toimub 3. veebruaril, siis on päevakavas keskkonnatoetused.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Asekantsler

Põllumajandus- ja maaelupoliitika,

MAK 2014-2020 seirekomisjon

(allkirjastatud digitaalselt)

Vivia Aunapuu-Lents

Protokollija

Peaspetsialist

Maaelu arengu osakond,

MAK 2014-2020 seirekomisjon